

Motion till riksdagen

1988/89:Sk361

av Anna Wohlin-Andersson och Kersti Johansson

(båda c)

Generationsskifte i företag

Nuvarande arvs- och gåvoskatteregler försvårar generationsskiften i företag. I ett stort antal fall omöjliggör skattereglerna i praktiken att företaget förs över till nästa generation. Förslag måste därför snarast tas fram för att underlätta generationsskiften. Vissa åtgärder kan direkt vidtas utan föregående utredning.

Särskilda lättnadsregler är införda för att lindra verkningarna av arvs- och gåvoskatten. Lättnadsreglerna innebär att skatten endast betalas på 30 % av företagets substansvärde. Dessa regler är dock inte tillräckliga. De gäller exempelvis inte om företagaren successivt vill överlåta företaget till barnen – han kanske vill dela ansvaret under överlåtelseiden och successivt avveckla sitt engagemang. Då måste gåvoskatt i stället betalas på 100 % av bolagets substansvärde.

Gåvoskatten är progressiv. I skiktet 0–100 000 kr. är skattesatsen 10 % och på nivån 400 000–800 000 kr. 40 %. Ofta måste företagaren låna pengar eller sälja delar av rörelsen för att kunna betala gåvoskatten. Skatten betalas med inkomstbeskattade pengar vilket medför att den reella belastningen på grund av arbetsgivaravgifter och marginalskatter blir mycket hög för företaget. Härigenom omöjliggörs i praktiken successiva överlåtelser genom direkta gåvor. Effekten av begränsningen av lättnadsreglernas tillämplighet till ett gåvotillfälle är orimlig.

För att behålla kontinuiteten i företaget under överlåtelseiden är det viktigt att generationerna under en tid kan arbeta sida vid sida som kompanjoner. Detta måste även kunna avspeglas i ägarförhållandet och det ekonomiska ansvaret. Successiva gåvor kan dessutom göra det lättare att lösa ut syskon som inte kan eller vill arbeta i företaget. Den nuvarande ordningen försenar eller omöjliggör i vissa fall ett normalt generationsskifte. Reglerna motverkar således ett rationellt beteende.

I småföretagen – företag med mindre än 200 anställda – arbetar 60 % av alla sysselsatta i det privata näringslivet. De små företagens livskraft har en avgörande betydelse för regional utveckling och balans. Arvs- och gåvoskatten medför att företagen tappas på likvida medel som i stället hade kunnat användas till samhällsnyttiga investeringar. Mot denna bakgrund är det viktigt för både anställda och företagare med rimliga regler i samband med generationsskiften. Bl.a. bör lättnadsreglerna kunna användas även om företaget skänks bort successivt.

Hemställan

Mot. 1988/89

Sk361

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställs

1. att riksdagen hos regeringen begär förslag om att regeln om att företagsförmögenhet skall värderas till 30 % skall gälla även för successiva överlåtelser vid gåvobeskattning och

2. att riksdagen hos regeringen begär en snabb översyn av generationsskiftesproblematiken i övrigt för att underlätta generationsskiften i familjeföretag.

Stockholm den 23 januari 1989

Anna Wohlin-Andersson (c)

Kersti Johansson (c)